

ZĀLIENA IERĪKOŠANA

Zāliena ierīkošana ir kompleks pasākums, kas jāveic rūpīgi un pārdomāti, lai nākotnē izvairītos no liekām uzturēšanas izmaksām un darba pūlēm. Dārzkopības pakalpojumu uzņēmumu rīcībā parasti ir speciālas iekārtas kvalitatīva zāliena ierīkošanai. Ja Jūsu plānotais zāliens ir samērā liels, der apsvērt iespēju izmantot speciālistu palīdzību. Ja zālienu ierīkosiet pašu spēkiem, uzskaitīsim dažus galvenos noteikumus, kas jāievēro.

1) Augsnei jābūt samērā auglīgai (vismaz 15 cm biezā slānī), gaisa un ūdens caurlaidīgai. Vislabāk piemērotas ir smilšmāla un mālsmits augsnes. Smagas māla augsnes vēlams ielabot, iestrādājot smilts devu. Kūdras pievienošana ir atzīstama dobēs, bet zālienam nav tik piemērota. Savukārt, smilšainai augsnei jāpievieno vairāk trūdvielu (komposta). Ja ir iespēja, der pasūtīt melnzemi no mālaināka tīruma un iestrādāt to savā zālienam atvēlētajā laukumā.

Augsnes sagatavošanu labāk veikt rudenī, lai pa ziemu tā pietiekami nosēžas.

Neierīkojiet jaunu zālienu tieši uz veca zāliena! Vispirms vecā velēna rudenī jāsafrēzē vai kā citādi jāuzplēš, tad jāuzber melnzemes slānis, jāizlīdzina un jāpieblīvē.

2) Laukuma virsmai jābūt līdzenai. Virsmu līdžina ar grābekli vai koka brusu, kam abos galos piesieta virve, un pieveļ ar veltni vai kādu citu līdžīgu, smagu priekšmetu. Piemērotāki ir metāla grābekļi ar gludu „muguriņu”.

Grābeklis un veltnis

Ideālā variantā zāliena pamatnei (augšnes virsmai) vajadzētu būt 3-4 cm zemāk par celiņu un laukumu segumu – tad zāles stiebru gali būtu vienā līmenī ar celiņa virsmu. Zāliena pamatne nekādā gadījumā nedrīkst atrasties augstāk par celiņa virsmu, citādi uz celiņa krāsies ūdens un augsnes daļiņas, kas veicinās seguma degradēšanos, nemaz jau nerunājot par to, ka peļķes uz celiņa nav patīkamas.

Ja augsne rudenī sagatavota, pavasarī pietiek to uzrušināt ar grābekli un atkal pievelt. Nabadzīgākā augsnē 2 nedēļas pirms sējas iekaisa ātri šķīstošus mēslošanas līdzekļus, stingri ievērojot uz iepakojuma norādītās devas.

3) Jāizplāno sējas laiks. Zālienu var sēt no pavasara līdz pat rudenim. Taču labākais laiks būtu aprīļa beigas vai maija sākums, kad augsne jau iesilusi. Jāatceras, ka vasarā jaunais zāliens būs jālaista. Ja laistīšanas iespējas ir ierobežotas, zālienu labāk sēt rudens pusē – no augusta līdz septembra vidum. Pārāk vēlu iesēts zāliens var nepaspēt nostiprināties un ziemā izsalt.

4) Jāizvēlas piemērotas zāliena sugas.

Mitrām augsnēm piemērotās zāliena sugas: ganību airene.

Sausām augsnēm piemērotās zāliena sugas: sarkanā auzene, aitu auzene.

Saulainām vietām: pļavas skarene, daudzgadīgā airene, parastā smilga.

Ēnainām vietām: sarkanā auzene.

Visbiežāk sēj vairāku sugu sēklu maisījumus dažādās proporcijās. Šādi maisījumi bieži vien ir nopērkami dārzkopības preču veikalos.

5) Zāliena sēklas izsēj ar roku vai universālo kaisītāju (minerālmēsliem, sēklām, smiltīm).

Universālais kaisītājs

Parasti dārza zālieniem sēklu maisījuma izsējas norma ir 30-40 g/m². Vietās, kuras redzamas no augšas vai tuvplānā (piemēram, zem balkoniem, pie celiņiem un soliņiem), vēlams sēt 40-50 g/m². Kā noteikt sēšanas biežību atbilstoši normai? Iepriekš var patrenēties sēšanā, iesverot norādīto sēklu daudzumu (30-40 g) un kādā telpā uz grīdas iezīmējot 1 m² lielu laukumiņu, uz kura tad vienmērīgi jāizsēj iesvērtās sēklas. Labākus rezultātus iegūst, pusi no sēklām izsējot vienā virzienā, otru pusi – perpendikulāri iepriekšējam virzienam.

Nesējiet zālienu, ja paredzamas stipras lietus gāzes, – visticamāk tās sastums sēklas kaudzītēs. Arī vējains laiks nebūs piemērots sējai.

Kad zāliena laukums vienmērīgi apsēts, ar grābekļa zariem, ar vieglām kapājošām kustībām sēklas iecilā augsnē apmēram 1 cm dziļumā. Pēc sējas zāliens noteikti jāpieveļ!

Ja pēc sējas iestājas sausāks laiks, zāliens obligāti pietiekami jālaista. Ja sadīgušās sēklas cietīs no sausuma, zāliena sēju nāksies atkārtot. Pirmajā gadā nav vēlams pa zālienu bradāt, it īpaši slapjā laikā un ziemā.

6) Nesen ierīkots zāliens jāsāk pļaut jau apmēram 1 mēnesi pēc sadīgšanas, lai arī jaunie zāles stiebrīni liekas kā vārgi matiņi. Katra pļaušana veicina zāliena augu cerošanos, līdz ar to sekmējot ātrāku velēnas izveidošanos. Zāliena pļaujmašīnas asmenim jābūt asam, lai tas apgrieztu zālīti, nevis izrautu.